

Kontrolní závěr z kontrolní akce

18/29

Podpora konkurenceschopnosti prostřednictvím projektů na podporu ICT, které jsou financovány z prostředků operačních programů *Podnikání a inovace a Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost*

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2018 pod číslem 18/29. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Josef Kubíček.

Cílem kontroly bylo prověřit efektivnost poskytování podpory a naplňování cílů v oblasti ICT u operačních programů *Podnikání a inovace a Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost*.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále také „MPO“ nebo „Řídicí orgán“),
Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest, Praha (dále také „Agentura CzechInvest“),
Agentura pro podnikání a inovace, Praha (dále také „API“),
DESO development, s.r.o., Brno,
Sabris CZ s.r.o., Praha.

Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob v období od listopadu 2018 do června 2019.

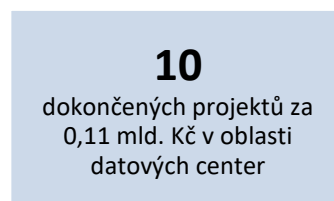
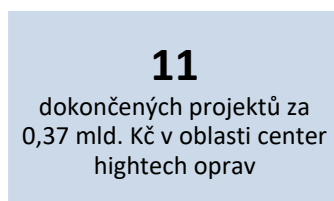
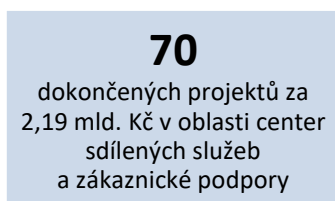
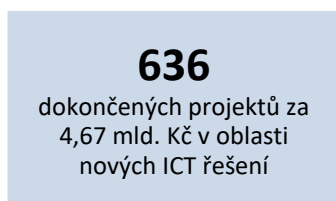
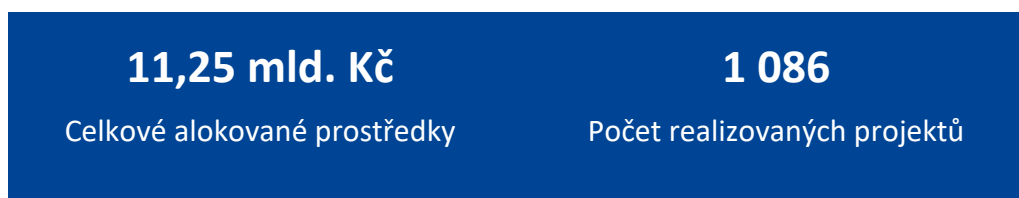
Kontrolováno bylo období let 2012 až 2018, v případě věcných souvislostí i období předcházející a období do ukončení kontroly.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

Kolegium NKÚ na svém XIV. jednání, které se konalo dne 30. září 2019,
schválilo usnesením č. 11/XIV/2019
kontrolní závěr v tomto znění:

KLÍČOVÁ FAKTA

Podpora oblasti ICT v letech 2007–2019¹ z OP PI a OP PIK

2,5 mld. Kč

Dosavadní podpora velkých podniků, tj. 36 % celkové vyplacené podpory

2,38 %

Hodnota ukazatele „přidaná hodnota IT služeb jako podíl na HDP“ v roce 2017, přitom tento ukazatel měl podle MPO dosáhnout v roce 2023 hodnoty 2,30 %

2,09 mld. Kč

Příjemci nadhodnocený a chybně vykázáný objem investic, tj. 39 % z celkového objemu vykázáných investic do majetku

¹ Realizace OP PIK nebyla doposud ukončena. Uvedené údaje se za OP PI a OP PIK vztahují k datu 24. 4. 2019.

I. Shrnutí a vyhodnocení

NKÚ prověřil poskytování podpory v oblasti ICT z operačního programu *Podnikání a inovace* (dále také „OP PI“) v programovém období 2007–2013 a operačního programu *Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost* (dále také „OP PIK“) v neukončeném programovém období 2014–2020. Operační programy byly financovány z peněžních prostředků Evropské unie (dále také „EU“) a z peněžních prostředků státního rozpočtu. Řídicím orgánem pro oba operační programy bylo Ministerstvo průmyslu a obchodu.

Smyslem poskytnuté podpory v oblasti ICT a nabízených služeb u OP PI a OP PIK mělo být zvýšení konkurenceschopnosti českých podniků na globálním trhu a růst ICT sektoru v ČR. Poskytnuté prostředky primárně určené pro malé a střední podniky měly podpořit budování a modernizaci datových center, tvorbu nových IS/ICT řešení a zřizování a provoz center sdílených služeb.

NKÚ spatřuje u MPO zásadní nedostatky v systému řízení a realizace podpory, a to především v oblasti hodnocení projektů, poskytování podpory velkým podnikům v rámci nadnárodního koncernu, ověření způsobilosti výdajů projektů, nastavení cílů a jejich sledování.

MPO a zprostředkující subjekty² nedostatečně ověřovaly plnění cílů a skutečné přínosy u podpořených projektů ICT. Od roku 2007 do ukončení kontroly bylo takto podpořeno celkem 727 projektů, na které byly poskytnuty veřejné prostředky ve výši 7,34 miliardy korun, z toho 5,22 miliardy korun tvořily příspěvky z rozpočtu Evropské unie. Efektivnost a úspěšnost programů podpory MPO vztahovalo především ke schopnosti vyčerpat alokované prostředky. MPO nevyřešilo u takto zaměřené podpory z OP PIK problémy, na které NKÚ upozornil u OP PI v kontrolní akci č. 16/01.

MPO a zprostředkující subjekty nezajistily efektivní poskytování podpory ani naplňování cílů v oblasti ICT u OP PI a OP PIK, jak dokládají zejména následující skutečnosti:

- 1. Systém výběru projektů k podpoře byl nevhodně nastavený, neboť nezohledňoval nedostatky projektů identifikované hodnotiteli.**
 - Hodnotitelé upozorňovali na nedostatečnou kvalitu, vhodnost a inovativnost projektů ve svých posudcích, přesto MPO nezohledňovalo uvedené skutečnosti při celkovém posouzení projektů.
 - MPO podporovalo i projekty poboček nadnárodních koncernů na vybudování center sdílených služeb, přičemž primárním cílem příjemců byla úspora nákladů koncernů, nikoliv podpora konkurenceschopnosti samotného příjemce na volném trhu. Pouze u OP PI se jednalo o 16 projektů podpořených 702 mil. Kč. Přitom tyto projekty byly založeny především na vytvoření velkého počtu pracovních míst v řádu desítek až stovek. Taková podpora významně ovlivnila trh práce v období, kdy se trh práce potýkal s nedostatkem odborníků v oblasti IT. Na tyto negativní dopady bylo MPO upozorněno externím hodnotitelem projektu.

² V programovém období 2007–2013 byla zprostředkujícím subjektem v rámci OP PI Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest, v programovém období 2014–2020 v rámci OP PIK to je Agentura pro podnikání a inovace.

2. MPO nastavilo diskriminačně a netransparentně pravidla pro poskytování podpory.

- MPO porušilo podmínky poskytování podpory v OP PI, protože schvalovalo příjemcům snížení hodnot závazných ukazatelů o více než 10 %, což bylo podle podmínek uváděných v rozhodnutích o poskytnutí podpory nepřipustné.
- MPO stanovilo pravidla pro vykazování mzdových výdajů a vzniku nových pracovních míst nejednoznačně a muselo tato pravidla změnit se zpětnou účinností v průběhu realizace 403 projektů. Tento postup vedl u 55 příjemců k odstoupení od realizace projektu. V důsledku změny podmínek poskytování podpory z OP PIK v průběhu realizace již schválených projektů mohla na straně příjemců vzniknout škoda.

3. Vykazované monitorovací ukazatele a jejich hodnoty byly neadekvátně nastaveny k cílům programů podpory.

- MPO sledovalo u OP PIK v oblasti ICT ukazatel „*přidaná hodnota IT služeb jako podíl na HDP*“. Podle dat ČSÚ vzrostl již v letech 2012–2017 z 1,97 % (80,0 mld. Kč) na 2,38 % (119,9 mld. Kč) a překročil cílovou hodnotu 2,30 %³ stanovenou MPO pro rok 2023. Na splnění ukazatele neměla podpora z OP PIK významný vliv. Ukazatel lineárně rostl bez ohledu na to, zda byla podpora poskytnuta, či nikoli.
- Ukazatel „*tvorba nových pracovních míst*“ nesleduje účel podpory. Smyslem programů podpory obou operačních programů bylo primárně podpořit budování a modernizaci datových center, tvorbu nových IS/ICT řešení a zřizování a provoz center sdílených služeb. Většinu peněžních prostředků podpory přitom MPO proplatilo na úhradu mzdových nákladů a vznik 11 802 nových pracovních míst evidovaných příjemci podpory, a to za situace, kdy na trhu práce je dlouhodobě citelný nedostatek IT odborníků.

4. NKÚ zjistil nedostatky v kontrolním systému operačních programů ve vztahu k programům podpory.

- MPO neověřovalo věcnou realizaci projektů a neprovádělo systémovou kontrolu OP PIK.
- Agentura CzechInvest nedostatečně ověřovala podklady předložené k žádostem o platbu.
- MPO při proplácení žádostí o platbu příjemců nedodrželo lhůty nastavené podle interních předpisů.
- API nedodržela lhůty při hodnocení žádostí o podporu.

5. MPO pracovalo při vyčíslování údajů o realizaci OP PI s různými daty a s nesprávnými údaji.

- MPO vykazovalo ve výročních zprávách OP PI údaje, které neodpovídaly údajům uvedeným v ISOP07–13⁴. Citace zdrojů údajů byly rovněž nesprávné, což snižuje spolehlivost těchto výročních zpráv.
- Při vykazování investic do majetku převzala Agentura CzechInvest od příjemců údaje, jež obsahovaly chyby, kterých si byla vědoma. NKÚ zjistil, že u programu podpory ICT

³ Cílová hodnota byla vypočítána na základě dat ČSÚ – „ICT sektor v České republice“ a „výdaje na HDP, běžné ceny“.

⁴ Informační systém ISOP07–13 byl vytvořen jako komplexní podpůrný nástroj pro zpracování agendy poskytování podpory v rámci realizace OP PI.

a strategické služby byly vykázány investice do majetku ve výši 5,38 mld. Kč. Skutečné investice do majetku však dle zjištění NKÚ činily 3,29 mld. Kč, byly tedy o 39 % nižší, než příjemci podpory zaznamenali v systému ISOP07–13.

6. NKÚ při kontrole vzorku 27 projektů zjistil u tří projektů riziko nezpůsobilosti výdajů až do výše 33,2 mil. Kč. Agentura CzechInvest při administraci projektů a MPO při proplácení podpory příjemcům nepostupovaly v souladu s pravidly pro poskytování podpory tak, aby ověřily a zajistily účelnost peněžních prostředků proplacených příjemcům.

Jednou z národních priorit pro vymezení dohody o partnerství a operačních programů pro fondy EU v oblasti politiky soudržnosti pro období 2021–2027 je rozvoj ekonomiky založený na výzkumu, inovacích a uplatnění nových technologií. Touto prioritou reaguje ČR na cíl politiky soudržnosti EU označený *Inteligentnější Evropa*, který má být naplňován mj. prostřednictvím podpory integrace a zavádění digitálních technologií v malých a středních podnicích, včetně infrastruktury a služeb.

NKÚ s ohledem na zjištěné skutečnosti u OP PI a OP PIK doporučuje Řídicímu orgánu, aby při nastavení výzev, hodnocení projektů a jejich průběžném monitoringu kladl důraz na věcnou stránku projektů a posuzoval jejich relevanci pro dosažení přínosů pro konkurenceschopnost ČR.

II. Informace o kontrolované oblasti

Rozvoj digitálního trhu v Evropě je jednou z hlavních priorit Evropské komise a podpora konkurenceschopnosti v oblasti ICT vychází ze strategie *Evropa 2020*. Podpora poskytovaná z evropských strukturálních a investičních fondů do oblasti ICT v podnikatelském sektoru měla napomáhat rozvoji digitálního trhu v ČR, posílení růstu tohoto sektoru, ale rovněž konkurenceschopnosti. Prostředkem k tomuto rozvoji měla být zvýšená nabídka nových informačních systémů, ICT řešení, softwarových produktů, aplikací a služeb.

MPO je řídicím orgánem⁵ operačních programů OP PI a OP PIK⁶. V rámci své řídicí činnosti vypisuje výzvy k předkládání projektů. Na základě posouzení hodnotitelů provádí výběr projektů určených k podpoře a úspěšným žadatelům vydává *rozhodnutí o poskytnutí dotace*, jímž jsou vázáni při realizaci projektu. MPO delegovalo část činností v rámci administrace OP PI v programovém období 2007–2013 na zprostředkující subjekt, tj. na Agenturu CzechInvest. V programovém období 2014–2020 část činností spojených s realizací OP PIK převedlo na API⁷. Činnosti, které prováděly zprostředkující subjekty, se týkaly posouzení

⁵ Řídicí orgán odpovídá za řízení programu a vykonává funkce stanovené v článku 60 nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 a v článku 125 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013, o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006.

⁶ OP PI a OP PIK jsou základními programovými dokumenty MPO pro čerpání peněžních prostředků z *Evropského fondu pro regionální rozvoj* v příslušném programovém období kohezní politiky.

⁷ API vznikla dne 1. 6. 2016. Do 31. 5. 2016 vykonávala funkci zprostředkujícího subjektu OP PIK Agentura CzechInvest.

formální stránky žádosti a její přijatelnosti, ekonomického hodnocení projektů a stanovisek ke změnám projektů. Změny projektů schvaloval již Řídící orgán.

Oprávněnými žadateli o podporu byly podnikatelské subjekty, právnické nebo fyzické osoby se sídlem v ČR. Projekty mohly realizovat na území ČR mimo území hl. m. Prahy. Výše poskytnuté podpory na realizaci projektu se odvíjela podle kategorie podnikatelského subjektu a místa realizace. Žadatelé byli rozděleni do kategorií malých, středních nebo velkých podniků, přičemž podpora měla prioritně směřovat malým a středním podnikům. Výše poskytnuté podpory byla v rozmezí 25–60 % způsobilých výdajů projektu. Podpora byla poskytována z OP PI a OP PIK s případnou spoluúčastí státního rozpočtu. Z rozpočtu EU bylo na podporu v oblasti ICT vyplaceno 6,02 mld. Kč a ze státního rozpočtu 1,32 mld. Kč, celkem tedy 7,34 mld. Kč.

Údaje o poskytnuté podpoře na realizaci projektů byly evidovány v informačním systému ISOP07–13, který byl používán pro administraci projektů OP PI, a v monitorovacím systému MS2014+⁸, který slouží pro administraci projektů OP PIK.

Kontrola NKÚ se zaměřila u OP PI na realizaci programu podpory *ICT a strategické služby*, který patřil pod prioritní osu 2 *Rozvoj firem*, oblast podpory 2.2 *Podpora nových výrobních technologií, ICT a vybraných strategických služeb*.

Tabulka č. 1: Peněžní prostředky alokované na prioritní osu 2 OP PI

	Z rozpočtu EU v €	Z rozpočtu EU v Kč ⁹
Prioritní osa 2	1 009 250 924	27 314 367 077,14
Oblast podpory 2.1	144 564 286	3 912 487 836,31
Oblast podpory 2.2*	864 686 638	23 401 879 170,83
Celková alokace OP PI	3 120 690 664	84 458 372 130,49

Zdroj: zpracoval NKÚ na základě Zprávy o nástrojích finančního inženýrství za rok 2015 (MPO 2016).

* Oblast podpory 2.2 zahrnovala celkem tři programy podpory včetně kontrolovaného programu *ICT a strategické služby* (viz tabulka č. 2).

Cílem programu podpory *ICT a strategické služby* bylo podpořit konkurenceschopnost a růst ICT sektoru v ČR, nabídku nových informačních systémů, ICT řešení, nových softwarových produktů (např. se jedná o aplikace v telefonu, program v počítači) a služeb. Program podpory byl vyhlášen ve třech výzvách, jejichž prostřednictvím bylo podpořeno 554 projektů.

Tabulka č. 2: Čerpání programu podpory ICT a strategické služby OP PI

Program a výzva	Počet žádostí	Počet realizovaných projektů	Celková výše proplacené dotace (v Kč)
<i>ICT a strategické služby</i> – výzva I	168	70	735 886 119
<i>ICT a strategické služby</i> – výzva II	225	86	1 202 458 278
<i>ICT a strategické služby</i> – výzva III	888	398	4 359 167 411
Celkem	1 281	554	6 297 511 808

Zdroj: statistiky ISOP07–13.

⁸ Monitorovací systém evropských fondů v ČR pro programové období 2014–2020 (MS2014+) má jako svůj hlavní účel usnadnit přípravu a podávání žádostí o podporu a realizaci projektů spolufinancovaných z unijních zdrojů.

⁹ Přepočteno kurzem ke dni 31. 3. 2016: 27,064 CZK/EUR.

U OP PIK byl předmětem kontroly program podpory *ICT a sdílené služby*, který byl součástí prioritní osy 4 *Rozvoj vysokorychlostních přístupových sítí k internetu a informačních a komunikačních technologií*, resp. jejího specifického cíle 4.2 *Zvýšit využití potenciálu ICT sektoru pro konkurenceschopnost ekonomiky*.

Tabulka č. 3: Peněžní prostředky alokované na prioritní osu 4 OP PIK

	Z rozpočtu EU v €	Z rozpočtu EU v Kč ¹⁰
Prioritní osa 4	743 657 589	19 071 098 869,91
Specifický cíl 4.1	521 380 364	13 370 799 434,78
Specifický cíl 4.2	222 277 225	5 700 299 435,13
Celková alokace OP PIK	4 331 062 617	111 070 100 812,98

Zdroj: zpracoval NKÚ na základě programového dokumentu operačního programu *Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (MPO 2017)*.

Cílem programu podpory *ICT a sdílené služby* (v rámci OP PIK) je zvýšení nabídky nových informačních systémů, ICT řešení a vysoce propracovaných ICT nástrojů (např. v oblasti zadávání veřejných zakázek) umožňujících rovněž efektivní šíření informací v on-line podobě nebo s možností on-line zpřístupnění. Ke dni 24. 4. 2019 bylo celkem realizováno 532 projektů a proplacená podpora byla ve výši 1,04 mld. Kč (tabulka č. 4).

Tabulka č. 4: Čerpání programu podpory *ICT a sdílené služby* OP PIK

Program a výzva	Počet žádostí	Počet projektů v realizaci	- z toho počet realizovaných projektů	Předpokládaná podpora na realizaci projektů (v Kč)	Celková výše proplacené dotace ukončených projektů (v Kč)
<i>ICT a sdílené služby – výzva I*</i>	553	279	160	2 100 537 832	945 514 781
<i>ICT a strategické služby – výzva II – aktivita „budování a modernizace datových center“</i>	15	13	3	270 835 479	67 320 769
<i>ICT a strategické služby – výzva II – aktivita „tvorba IS/ICT řešení“</i>	270	225	10	1 510 163 892	28 889 883
<i>ICT a strategické služby – výzva II – aktivita „zřizování a provoz center sdílených služeb“</i>	16	15	0	312 264 109	0
Celkem	854	532	173	4 193 801 312	1 041 725 432

Zdroj: statistiky MS2014+ ke dni 24. 4. 2019.

* Výzva I zahrnovala tři aktivity – „budování a modernizace datových center“, „tvorba IS/ICT řešení“, „zřizování a provoz center sdílených služeb“. Ve výzvě II byly tyto aktivity vyčleněny do dílčích výzev.

¹⁰ Přepočteno kurzem ke dni 30. 11. 2017: 25,645 CZK/EUR.

III. Rozsah kontroly

Předmětem kontroly byla podpora konkurenceschopnosti prostřednictvím projektů na podporu ICT, které byly financovány z prostředků OP PI a OP PIK. Kontrolováno bylo období let 2012–2018, v případě věcných souvislostí i období předcházející a období do ukončení kontroly.

Cílem kontroly bylo prověřit efektivnost poskytování podpory a naplňování cílů v oblasti ICT u OP PI a OP PIK.

K ověření naplnění cílů v oblasti ICT byly vybrány programy podpory zaměřené na podporu ICT a strategických/sdílených služeb. NKÚ prověřil, zda MPO nastavilo podmínky v oblasti ICT u OP PI a OP PIK tak, aby vedly k naplnění jejich cílů, a dále ověřil, zda nastavený proces poskytování podpory vedl k naplnění cílů programů podpory a podpořených projektů. NKÚ se při kontrole zaměřil na tři výzvy OP PI a čtyři výzvy OP PIK¹¹. Ke kontrole u příjemců bylo vybráno osm projektů podpořených z prostředků OP PI a OP PIK.

Kontrola u MPO byla provedena jak na systémové úrovni, tak na úrovni dokumentace k projektům vedené MPO. Systémová kontrola se týkala:

- nastavení cílů programů podpory OP PI a OP PIK zaměřených na oblasti ICT ve vztahu k předmětu kontroly,
- nastavení a realizace programů podpory *ICT a strategické služby* a *ICT a sdílené služby*,
- nastavení a realizace procesu věcného hodnocení projektů,
- nastavení výzev vyhlášených v OP PI a OP PIK,
- procesu proplácení prostředků příjemcům podle žádostí o platbu.

Na úrovni kontrolního vzorku 27 projektů (viz příloha č. 2) NKÚ posoudil projekty z hlediska účelnosti proplácených peněžních prostředků. Kontrolovaný objem peněžních prostředků u těchto 27 projektů činil 1 146 678 156 Kč.

Kontrola u Agentury CzechInvest a API se týkala:

- administrativních činností, které zahrnovaly příjem žádostí o podporu včetně posouzení jejich úplnosti a formálních náležitostí,
- nastavení kontrolních procesů,
- způsobu monitorování podpořených projektů,
- zpracování podkladů pro MPO.

Kontrolovaný objem peněžních prostředků na úrovni systému činil 7 339 237 240 Kč.

Kontrola u příjemců podpory proběhla u dvou příjemců, kteří realizovali osm projektů z OP PI a OP PIK (viz příloha č. 1). Jednalo se o společnosti Sabris CZ s.r.o. a DESO development, s.r.o. U příjemců podpory byla kontrola zaměřena na:

- naplnění cílů projektů,
- způsobilost výdajů ve vztahu k cílům projektů,
- dodržování podmínek poskytnuté podpory,
- monitoring projektu.

¹¹ NKÚ si pro kontrolu vybral v rámci programu podpory *ICT a sdílené služby* OP PIK celkem čtyři výzvy, u kterých byl ukončen příjem žádostí o podporu – viz tabulka č. 4.

Kontrolovaný objem peněžních prostředků u příjemců byl 125 867 843 Kč. NKÚ kontrolou nezjistil žádné nedostatky.

Námítky, které proti kontrolním protokolům podaly MPO a Agentura CzechInvest, byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících rozhodnutími o námitkách. Odvolání, které proti rozhodnutí o námitkách podala Agentura CzechInvest, bylo vypořádáno usnesením Kolegia NKÚ.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

1. Hodnocení a výběr projektů

MPO nastavilo proces hodnocení projektů tak, že vykazoval u obou operačních programů nedostatky v:

- nedodržení lhůt pro schválení projektů,
- systému bodového hodnocení, které nereflektovalo věcnou stránku projektů.

Systém schvalování projektů byl nastaven na základě splnění minimální bodové hranice, a umožňoval tak podporu projektů s negativním hodnocením od hodnotitelů.

MPO provádělo hodnocení na základě nastavených hodnoticích kritérií. Při splnění minimální bodové hranice¹² byly doporučeny k podpoře i takové projekty, u kterých posudky hodnotitelů, zabývající se věcnou stránkou projektů, upozorňovaly na zásadní nedostatky.

Příklad č. 1

Projekt registračního čísla 2.2 ITS003/888 byl předložen ve výzvě III v rámci programu podpory *ICT a strategické služby* OP PI. U projektu byly zpracovány dvě hodnotitelské zprávy, v rámci kterých ani jeden z hodnotitelů nedoporučil projekt k financování. I přes dvě hodnocení s negativním vyjádřením schválila hodnotitelská komise MPO projekt k financování, protože vycházela z podmínky dosažení minimální bodové hranice.

MPO se při schvalování a výběru projektů neřídilo námitkami hodnotitelů, kteří projekty nedoporučili ke schválení. Schvalovalo tak i projekty, jejichž výstupy již byly na trhu IT dostupné a u nichž nebyl patrný přínos ani účel.

Příklad č. 2

Výběrová komise v programu podpory *ICT a sdílené služby* OP PIK schválila projekt s registračním číslem CZ.01.4.04/0.0/0.0/15_005/0002224, u kterého podle hodnotitele nebyl z podnikatelského záměru patrný přínos ani účelnost daného produktu. Hodnotitel ve svém posudku uvedl, že online platform v oblasti pojišťovnictví je na trhu IT mnoho a bude těžko prosaditelný. Jelikož projekt získal 72,5 bodu, čímž splnil minimální bodovou hranici 60 bodů, výběrová komise MPO projekt schválila.

MPO nestanovilo ve schvalovacím procesu celkovou dobu pro schválení a následný výběr projektu. Lhůty pro jednotlivé fáze schvalovacího procesu (např. pro předložení plné žádosti,

¹² Minimální počet bodů získaných z hodnocení projektu byl 50 bodů u OP PI a v rámci OP PIK byla stanovena minimální bodová hranice 60 bodů.

kontrolu a formální posouzení žádosti, schválení projektu, vypracování podmínek a rozhodnutí o poskytnutí podpory) byly nastaveny. Po sečtení lhůt jednotlivých fází schvalovacího procesu činila doba schválení projektu zhruba 8 měsíců.

U 67 % projektů v rámci výzvy I OP PIK bylo zjištěno, že průměrná lhůta celého schvalovacího procesu činila 12 měsíců. U projektů, které byly hodnoceny v programu podpory *ICT a strategické služby* OP PI, nebyly shledány žádné výrazné nedostatky v podobě prodloužení schvalovacího procesu, které by ovlivnily průběh administrace projektů.

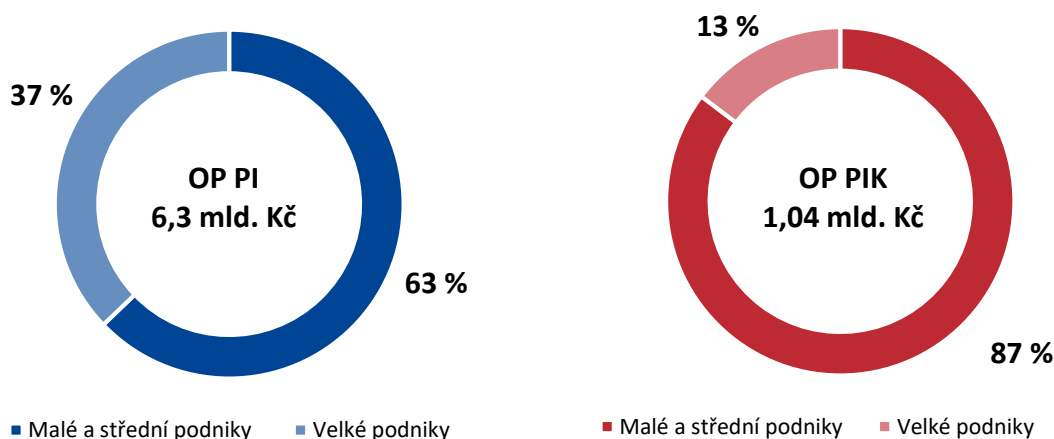
V oblasti hodnocení projektů považuje NKÚ za problém nedodržování časových lhůt pro hodnocení a výběr projektů. Doba věcného hodnocení projektu byla nastavena podle interních předpisů pro řízení OP PI a OP PIK na 60 dnů od ukončení kontroly formálních náležitostí projektů a jejich přijatelnosti. Tato lhůta byla překročena u 7 z 12 kontrolovaných projektů OP PIK, tj. u 58 % projektů. Doba věcného hodnocení trvala v průměru 108 dní. Nedostatek se týkal výzvy I programu podpory *ICT a sdílené služby* OP PIK. Naopak u OP PI nebyly v rámci lhůt věcného hodnocení projektů nalezeny žádné nedostatky.

Stejně jako u OP PI byly i u OP PIK schvalovány Ministerstvem průmyslu a obchodu i takové projekty, které hodnotitelé vyhodnotili po věcné stránce jako nekvalitní.

MPO nastavilo systém výběru projektů, který byl založen na splnění bodové hranice. Umožňoval podporu projektů s negativním vyjádřením hodnotitelů. Doba věcného hodnocení projektů se v OP PIK oproti OP PI významně prodloužila. Nastavené procesy hodnocení projektů byly zdlouhavé a vedly ke snižující se efektivnosti administrace programu podpory *ICT a sdílené služby* v OP PIK.

Přestože OP PI i OP PIK měly být zaměřeny na podporu malých a středních podniků (dále také „MSP“), prostřednictvím vyhlášených výzev mohly být podpořeny také velké podniky.

Graf č. 1: Poskytnutá podpora podle velikosti podniků

Zdroj: data z ISOP07–13, MS2014+; graficky zpracoval NKÚ.

U obou operačních programů směřovaly prostředky na podporu MSP. V rámci OP PI byla zhruba jedna třetina podpory poskytnuta velkým podnikům, což představovalo 2,3 mld. Kč z celkové poskytnuté podpory 6,3 mld. Kč. Podpora u neukončeného OP PIK byla doposud více směřována na MSP, což byla také jedna z priorit operačního programu. Rovněž při srovnání obou operačních programů je zřejmé, že podpora MSP byla u OP PIK prozatím (v době ukončení kontroly) podstatně vyšší než u předchozího OP PI.

Na OP PI, realizovaný v programovém období 2007–2013, navázal OP PIK, na který se vztahovalo nařízení Evropského parlamentu a Rady EU¹³, podle kterého museli žadatelé z kategorie velkých podniků doložit spolupráci s malými a středními podniky.

MPO uvedenou podmínku zahrnuje do operačního manuálu OP PIK, tzn. že velké podniky měly být podporovány do té míry, do jaké budou schopny na sebe navázat potenciál MSP v rámci subdodavatelských vztahů. V kontrolovaných výzvách OP PIK¹⁴ však MPO nestanovilo podmínku, že velké podniky doloží spolupráci s MSP. Podle zjištění NKÚ následně MPO schválilo žádosti a proplatilo podporu žadatelům, kteří tuto spolupráci nedoložili.

V monitorovacím systému MS2014+ nebyla u vzorku 15 projektů doložena spolupráce s MSP u dvou projektů s registračními čísly CZ.01.4.04/0.0/0.0/15_005/0004267 a CZ.01.4.04/0.0/0.0/15_006/0000055. Podpora ve výši 15,5 mil. Kč nebyla vyplacena v souladu s operačním manuálem OP PIK a nařízením Evropského parlamentu a Rady EU č. 1301/2013.

V rámci OP PI směřovalo 30 % vyplacených prostředků do center sdílených služeb. V případě této projektové aktivity bylo v podnikatelských záměrech nejméně u 16 projektů výzvy III s celkovou výší proplacené podpory 702 mil. Kč uvedeno, že se jedná o nadnárodní koncerny, jejichž základním přínosem je koncentrace vybraných činností příslušné skupiny do jednoho místa. Přidaná hodnota daného projektu byla pak v ostatních entitách dané skupiny, kde docházelo jak k úsporám v personálních a dalších provozních nákladech, tak k celkovému zvýšení produktivity nadnárodní skupiny.

Výzvy zaměřené na podporu center sdílených služeb vyhlásilo MPO i v rámci navazujícího programu *ICT a sdílené služby* OP PIK. Cíle této podpory byly popsány v kontrolovaných výzvách (viz tabulka č. 4), přičemž součástí dokumentace byla podmínka, že hodnotitel musí posoudit dopad projektu na zvýšení konkurenceschopnosti společnosti v ČR a vliv na konkurenceschopnost celé ekonomiky.

Tabulka č. 5: Podpora z OP PIK pro projekty s vazbami na nadnárodní koncerny

Číslo projektu	Název projektu	Příjemce	Příspěvek EU (v Kč)
CZ.01.4.04/0.0/0.0/15_006/0000055	Rozšíření centra sdílených služeb společnosti MANN+HUMMEL Service s.r.o.	MANN + HUMMEL Service s.r.o.	9 025 968
CZ.01.4.04/0.0/0.0/15_006/0000140	Expanze CSS Dixons Retail II.	Dixons Carphone CoE, s.r.o.	16 095 814
CZ.01.4.04/0.0/0.0/15_006/0002154	Navýšení kapacity centra sdílených služeb v Ostravě	Siemens, s.r.o.	3 030 321
CZ.01.4.04/0.0/0.0/15_006/0002757	Centrum sdílených služeb společnosti FEI Czech Republic, s.r.o.	FEI Czech Republic s.r.o.	21 051 480
CZ.01.4.04/0.0/0.0/15_006/0002159	Rozšíření centra sdílených služeb Edwards Services v Brně	Atlas Copco Services s.r.o.	20 562 658
Celkem			69 766 241

Zdroj: data z MS2014+ k 24. 4. 2019.

¹³ Čl. 3 odst. 1 písm. b) nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 1301/2013.

¹⁴ Viz tabulka č. 4.

NKÚ zjistil, že i v rámci výzvy I programu podpory *ICT a sdílené služby* OP PIK byly podpořeny projekty podniků v rámci nadnárodních koncernů. U pěti podpořených projektů zaměřených na vybudování centra sdílených služeb bylo vyplaceno 69,7 mil. Kč příjemcům, kteří již ve svých projektových záměrech plánovali, že své služby budou poskytovat v rámci nadnárodního koncernu (viz tabulka č. 5).

Podporou podniků poskytujících převážnou většinu služeb v rámci nadnárodních koncernů plynuly výhody z podpory především samotnému koncernu, neboť tím docházelo ke snížení jeho nákladů. NKÚ zdokumentoval v rámci programu OP PI případ, kdy příjemce měl na trhu v oblasti sdílených služeb dominantní postavení. Jeho konkurenty byly pouze pobočky téže skupiny, přičemž mateřská společnost sídlí mimo EU. Podporou tohoto projektu došlo k vytvoření stovek nových pracovních míst. Na trhu práce byl však v té době nedostatek odborníků na IT a i podle hodnotitele tohoto projektu by mohl mít projekt v místě své realizace negativní vliv na tamní trh práce a dokonce poškodit jiné firmy působící v oblasti IT. Podpora takového podniku s dominantním postavením byla v rozporu se smyslem podpory a nevedla k naplnění cílů programu podpory *ICT a sdílené služby* OP PIK.

2. Nastavení pravidel pro poskytování podpory

Ministerstvo průmyslu a obchodu nerespektovalo podmínky pro poskytnutí dotace při schvalování změn závazných ukazatelů. MPO a Agentura CzechInvest zároveň nepostupovaly podle interních předpisů upravujících provádění změn v projektech.

NKÚ kontrolou sestav informačního systému OP PI zjistil, že Agentura CzechInvest doporučovala a MPO schvalovalo v programu podpory *ICT a strategické služby* OP PI změnová řízení projektů v rozporu s *podmínkami poskytnutí dotace*. Celkem MPO schválilo v projektech 61 změn, které se týkaly snížení závazných ukazatelů. U osmi projektů MPO schválilo po podpisu *podmínek poskytnutí dotace* snížení závazného ukazatele o více než 10 %, přestože podle podmínek bylo snížení nad tuto hranici nepřípustné. Z interní komunikace s ostatními žadateli přitom vyplynulo, že někteří příjemci o výraznější snížení při změnovém řízení nežádali, neboť 10% hranici považovali v souladu s podmínkami za nepřekročitelnou. Agentura CzechInvest v pozici zprostředkujícího subjektu v rozporu s manuálem interních postupů ve třech případech nepředala MPO jasné stanovisko ke změnovému řízení.

Příklady schválených změn	Hodnocení NKÚ
U projektu 2.2 ITS01/096 byla podána žádost o změnové řízení spočívající ve snížení počtu nových pracovních míst z 21 na 16 a snížení investic do majetku z 67,1 mil. Kč na 39,55 mil. Kč. V prvním případě došlo ke změně závazného ukazatele o 24 % a ve druhém případě o 41 %.	
Žadatel u projektu 2.2 ITS03/648 zažádal o snížení hodnoty závazného ukazatele podle <i>podmínek poskytnutí dotace</i> o uvedených možných 10 % (tj. ze 100 na 90). Zároveň úměrně k tomu byly sníženy celkové způsobilé náklady i požadovaná dotace.	

Legenda: ● Přípustná změna. ● Nepřípustná změna.

MPO se tak v rozporu s *podmínkami poskytnutí dotace* dopustilo při schvalování změny závazného ukazatele diskriminačního, nerovného a netransparentního přístupu vůči příjemcům, kteří se řídili platnými podmínkami poskytnuté podpory.

V průběhu realizace projektů, které byly podpořeny v rámci kontrolovaných výzev programu podpory *ICT a sdílené služby* OP PIK¹⁵, změnilo MPO *pravidla pro žadatele a příjemce*. Nově měly být způsobilým výdajem pouze mzdové výdaje u nově vytvořených pracovních míst, nikoliv mzdové výdaje stávajících zaměstnanců příjemce, kteří nebyli nahrazeni jiným zaměstnancem. MPO tak proplácelo příjemcům podpory před provedením změn pravidel mzdové výdaje, které nebyly spojeny s reálným vytvořením nových pracovních míst. Změna pravidel musela být zaznamenána v podmínkách poskytnutí podpory, a proto MPO navrhlo příjemcům schválené podpory podepsat dodatek k rozhodnutí o poskytnutí dotace, který tuto změnu zahrnoval. Z důvodu uvedených změn pravidel bylo podle monitorovacího systému MS2014+ ukončeno 55 projektů s plánovanou podporou ve výši 361,5 mil. Kč. Uvedená částka nebyla konečná, protože MPO vyjednávalo s dalšími příjemci podpory ve věci uzavření dodatku.

V důsledku retroaktivní změny pravidel pro žadatele a příjemce mohou na straně příjemců vznikat dodatečné náklady, respektive škoda. Výši této potenciální škody nebylo možné ke dni ukončení kontroly vyčíslit.

3. Monitorovací ukazatele ve vztahu k nastaveným cílům

Nastavené cíle operačních programů a prioritních os zaměřených na oblast ICT produktů a služeb svým rozsahem pokrývají priority definované v národních a evropských strategiích. Cíle zaměřené na podporu informačních a komunikačních technologií byly nastaveny MPO na obecné úrovni. Cílem OP PIK je dosažení konkurenceschopné a udržitelné ekonomiky založené na znalostech a inovacích.

Specifický cíl 4.2 OP PIK
Zvýšit využití potenciálu ICT sektoru pro konkurenceschopnost ekonomiky

MPO stanovilo pro měření specifického cíle 4.2 OP PIK **ukazatel výsledku** „*přidaná hodnota IT služeb jako podíl na HDP*“. Hodnotu ukazatele MPO samo nesledovalo a využívalo údaje zpracovávané a zveřejňované Českým statistickým úřadem. NKÚ vyhodnotil takovéto stanovení ukazatele jako nevhodné mj. s ohledem na skutečnost, že šetření ČSÚ se vztahují k celému sektoru IT, nikoli pouze k podpořeným projektům.

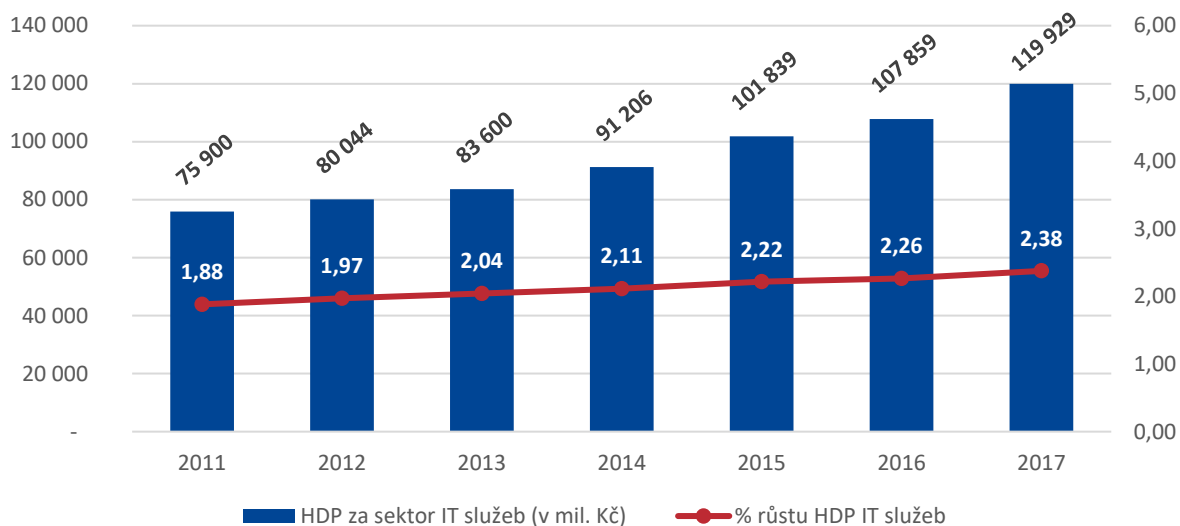
Cíl programu podpory ICT a sdílené služby OP PIK
Zvýšení nabídky nových informačních systémů, ICT řešení a vysoce sofistikovaných ICT nástrojů umožňujících rovněž efektivní využití informačníchází (big data) a mobilního sdílení informací, cloudových řešení a služeb a nových softwarových produktů a služeb, moderních digitálních služeb, a to včetně související implementace. Dále pak rovněž lepší uplatnění produktů českých IT podniků na globálním trhu. V neposlední řadě rozvoj znalostí a dovedností IT odborníků. Prostřednictvím podpory center sdílených služeb má tento program za cíl snižování investičních nákladů a nákladovosti procesů a zvyšování efektivity činností v podnicích, a tím zvyšování jejich konkurenceschopnosti.

Program podpory *ICT a sdílené služby* OP PIK měl nastaveny **ukazatele výstupu**, které byly vykazovány na úrovni projektů, byly to ukazatele: „*zvýšení zaměstnanosti v podporovaných podnicích*“, „*počet nově vytvořených pracovních míst*“, „*počet pořízených informačních systémů*“, „*nová a zmodernizovaná IT centra*“.

¹⁵ Viz tabulka č. 4.

Nastavené ukazatele u programu podpory ICT a sdílené služby OP PIK zahrnují ukazatele výstupu, které nemají žádnou vazbu na nastavený ukazatel výsledku specifického cíle 4.2 OP PIK.

Graf č. 2: Přidaná hodnota IT služeb a její podíl na HDP

Zdroj: data ČSÚ; graficky zpracoval NKÚ.

Ukazatel „přidaná hodnota IT služeb jako podíl na HDP“ vychází z celkové přidané hodnoty ICT sektoru. Ukazatel dosahoval v roce 2017 hodnoty 119 929 mil. Kč. IT služby jsou odvětvím s významným potenciálem budoucího rozvoje, což jednoznačně potvrzují údaje o přidané hodnotě, která rostla průměrným ročním tempem 7 %. Mezi lety 2011–2017 došlo k nárůstu přidané hodnoty v IT službách o 58 %. Přidaná hodnota IT služeb je sledována jako celek. Růst ukazatele je nezávislý na efektu programu podpory i na výši proplacených peněžních prostředků na projekty v oblasti IT.

Přestože v letech 2011–2017 docházelo k růstu ukazatele přidané hodnoty v IT službách, podporované projekty neměly prokazatelný dopad na dosažení nastavené hodnoty ukazatele výsledku. Neexistuje vazba mezi naplňováním cíle programu podpory na úrovni projektů a plněním specifického cíle 4.2 OP PIK.

Program podpory ICT a sdílené služby má u podporovaných aktivit „ICT řešení“, „pořízení ICT produktů a služeb“¹⁶, „datová centra“¹⁷ a „centra sdílených služeb“¹⁸ nastaveny projektové a neprojektové ukazatele. Příjemce je povinen v rámci příslušné aktivity sledovat nastavený ukazatel. Projektovými ukazateli jsou „nová a zmodernizovaná IT centra“, „počet nově vytvořených pracovních míst“ nebo „počet pořízených informačních systémů“. Tyto ukazatele mají přímou vazbu na podpořené projekty a vykazují se za celý projekt. Dalším projektovým

¹⁶ Tvorba moderních digitálních služeb, aplikací a firmwaru např. v oblasti komunikace, zábavy, obchodování, vzdělávání, zdravotnictví, přístupu k zaměstnání nebo i v oblasti kulturních a kreativních průmyslů včetně související implementace.

¹⁷ V rámci této aktivity jsou podporována funkční zařízení, v nichž se uchovávají a spravují data.

¹⁸ Pod pojmem centrum sdílených služeb se rozumí podnik zajišťující provozní aktivity jako účetnictví, HR, ICT, sofistikované konstrukční, projektantské či grafické činnosti pro externí klienty i v rámci majetkově propojené skupiny. Realizované činnosti nemají charakter primární ekonomické aktivity zákazníka, ale jsou podpůrným procesem.

ukazatelem, který se sleduje v rámci projektu, ale není pro příjemce závazný, je „přidaná hodnota MSP“. Tento ukazatel je vztahován k celému podniku, nikoliv projektu. Zvolené ukazatele mají nadefinované hranice, kterých má být dosaženo. Jsou nastaveny tak, že jsou konkrétní a měřitelné.

Projektové ukazatele nastavené Řídicím orgánem nehodnotí zvýšení konkurenceschopnosti českých podniků. Ukazatele slouží pouze k administrativnímu monitorování průběhu samotného programu podpory.

Dle statistik Úřadu práce ČR dochází postupně na trhu práce ke zvyšování počtu specialistů v oblasti IT. Poptávka po těchto pozicích stále významně převyšuje nabídku. Nejvíce vznikají nové pracovní pozice u podporovaných aktivit „IT řešení“ a „centra sdílených služeb“. Jedná se o pozice např. programátor, analytik, vedoucí projektu, tester, architekt, product manager, grafik, HR administrátor, finance analyst, business process analyst. Vzniklé pozice byly sledovány prostřednictvím nastavených ukazatelů „nově vytvořená pracovní místa“ (OP PI) a „zvýšení zaměstnanosti v podporovaných podnicích“ (OP PIK).

Smyslem kontrolovaných programů podpory obou operačních programů bylo primárně podpořit budování a modernizaci datových center, tvorbu nových IS/ICT řešení a zřízení a provoz center sdílených služeb. Cíle programů podpory a poskytování peněžních prostředků na realizaci projektů však neměly být zaměřeny na vytváření nových pracovních míst či na úhradu mzdových nákladů. Ke dni 24. 4. 2019 byl z OP PI a OP PIK podpořen vznik 11 802 nových pracovních míst částkou 4 mld. Kč, což je více než polovina proplacených peněžních prostředků z programů podpory zaměřených na oblast ICT.

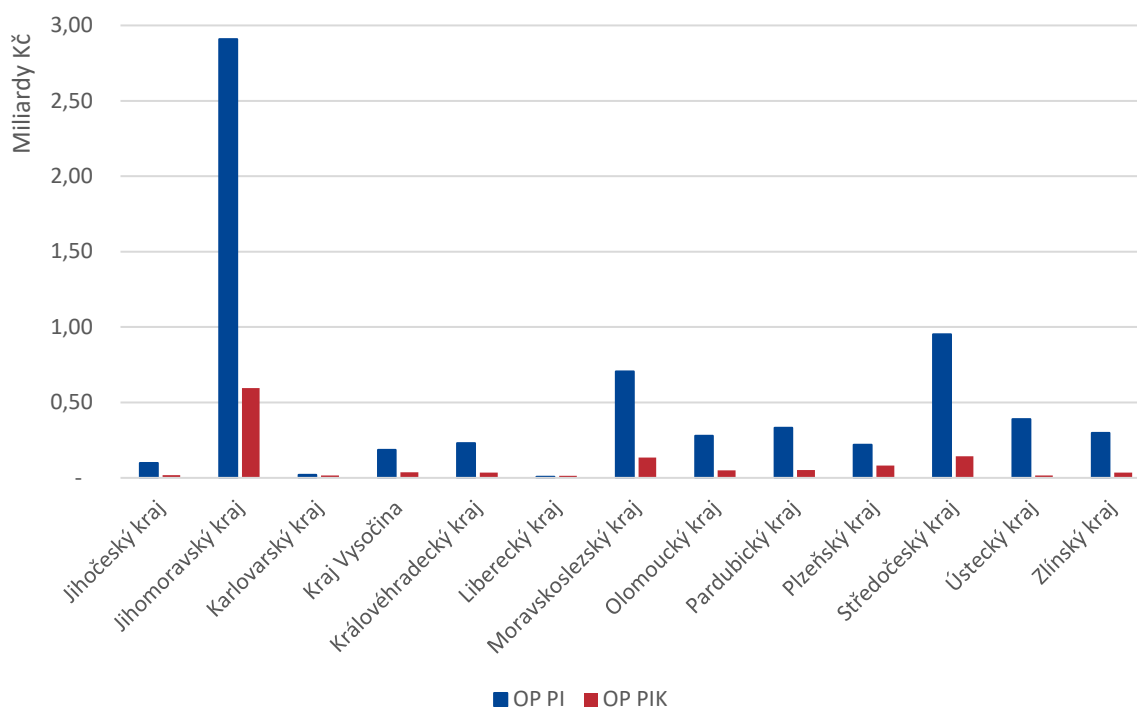
MPO mj. podpořilo projekt realizovaný v Jihomoravském kraji. V projektu se zaměřilo na tvorbu nových pracovních míst, ale nezohlednilo problém nedostatku kvalifikovaných pracovníků v IT oblasti. Přitom na tuto skutečnost upozornil hodnotitel projektu.

Příklad č. 3

U projektu s registračním číslem 2.2 ITS03/402 bylo v hodnotícím posudku uvedeno, že plánované navýšení pracovních míst o téměř 300 zaměstnanců by mohlo poškodit jiné firmy působící v oblasti IT v daném regionu. Realizovaný projekt by se tak mohl negativně projevit na trhu práce. Jedná se o jeden z důvodů, proč hodnotitel projekt nedoporučil k financování. I přesto MPO uvedený projekt schválilo.

Příjemce mohl za každou vzniklou pozici uplatňovat náklady po dobu maximálně 24 měsíců. Výše podpory na osobní náklady nově vytvořených pracovních míst závisela také na kategorizaci podniků – malý a střední podnik / velký podnik. Čím menší byl podnik, tím vyšší podporu mohl příjemce získat.

Graf č. 3: Podpora poskytnutá v jednotlivých krajích ČR

Zdroj: data ISOP07–13, MS2014+; graficky zpracoval NKÚ.

Při pohledu na čerpání podpory v rozlišení podle územního členění bylo čerpání nejvyšší v Jihomoravském, Středočeském a Moravskoslezském kraji. V uvedených krajích se nabízí kvalitní zázemí pro příchozí investory. Nacházejí se zde nejvýznamnější investiční projekty a podnikatelské nemovitosti, které významnou měrou podporují růst české ekonomiky.

MPO tak podporovalo vytváření nových pracovních míst v oblasti IT, přestože to nebylo primárním cílem programů podpory ani jednoho z operačních programů. Nastavené monitorovací ukazatele nesledovaly, zda v rámci poskytnuté podpory dochází k rozvoji znalostí a dovedností IT odborníků.

4. Kontrolní systém

API nedodržela lhůty pro provedení kontroly přijatelnosti¹⁹ a formálních náležitostí²⁰ žádostí o podporu. Maximální možná lhůta dle *Operačního manuálu OP PIK 2014–2020*, ve které mohla API provést kontrolu žádostí o podporu, byla 55 pracovních dní.

Příklad č. 4

Žádost o podporu u projektu s registračním číslem CZ.01.4.04/0.0/0.0/16_077/0009332 byla zaregistrována dne 14. 2. 2017 a projektovým manažerem přidělena ke kontrole přijatelnosti a formálních náležitostí dne 17. 2. 2017. Lhůta 55 pracovních dní od data přidělení žádosti ke

¹⁹ Jedná se o kontrolu souladu projektu s podmínkami operačního programu, platnou legislativou a zaměřením oblastí podpor. Toto hodnocení je prováděno na základě kritérií přijatelnosti pro jednotlivé oblasti podpor.

²⁰ Kontrola formálních náležitostí spočívá v prověření úplnosti a správnosti předložené žádosti a povinných příloh.

kontrola uplynula 11. 5. 2017. Kontrolní list pro kontrolu plné žádosti byl ze dne 4. 7. 2017, což bylo 39 pracovních dní po stanovené lhůtě.

U žádostí o platbu, které API předala Ministerstvu průmyslu a obchodu, byla interními předpisy MPO nastavena doba administrace na 10 pracovních dní. NKÚ zjistil, že maximální doba administrace žádosti o platbu u podpořených projektů činila až 122 dní.

API nedodržovala lhůty pro provedení kontroly přijatelnosti a formálních náležitostí žádosti o podporu a MPO nepostupovalo v souladu s *Operačním manuálem OP PIK 2014–2020*, který stanovil maximální dobu administrace žádosti o platbu.

MPO mělo podle interních kontrolních postupů provádět v rámci OP PIK kontroly na místě, které zahrnovaly kontrolu plnění povinností příjemce podpory vyplývajících z podmínek uvedených v rozhodnutí o poskytnutí dotace, dále kontrolu způsobilosti výdajů, věcné ověření realizace služeb, dodávek a stavebních prací v souladu s předloženým projektem a kontrolu provedených výběrových řízení. **NKÚ zjistil, že MPO při kontrolách na místě neověřovalo u OP PIK věcnou realizaci projektů a nedostatečně ověřovalo způsobilost výdajů.**

Nedostatky se vyskytly i u projektů OP PI. Agentura CzechInvest měla na základě interních předpisů²¹ provádět před proplacením výdajů formální a věcnou kontrolu žádostí o platbu. Při věcné kontrole předložených žádostí o platbu chybovala, protože nepožadovala po příjemcích dotace vysvětlení a doložení některých způsobilých výdajů projektů.

Příklad č. 5

U projektu s registračním číslem 2.2 ITS03/216 nepožadovala Agentura CzechInvest po příjemci doložení znaleckého posudku na hodnotu použitého letounu. Pravidla způsobilých výdajů přitom stanovila, že tyto výdaje lze považovat za způsobilé po ocenění znaleckým posudkem, a to maximálně do ceny zjištěné posudkem. Agentura CzechInvest však posudkem od příjemce nedisponovala a ani jej od příjemce nevyžadovala. MPO následně žádost o proplacení použitého majetku příjemci proplatilo.

5. Vyhodnocení poskytnuté podpory z operačních programů

MPO má povinnost podle příslušného nařízení²² Evropského parlamentu a Rady ročně vyhodnocovat operační program, u kterého vykonává funkci řídicího orgánu. V průběhu realizace OP PI využíval Řídicí orgán pro administraci a následné hodnocení operačního programu dva monitorovací systémy, a to:

- a) ISOP07–13, který byl využíván Agenturou CzechInvest a MPO k administraci projektů OP PI,
- b) MSC2007, který byl monitorovacím systémem pro programové období 2007–2013, sloužil pro zaznamenávání realizace programů a projektů financovaných z rozpočtu EU a byl využíván i ostatními řídicími orgány v rámci implementace operačních programů.

²¹ Manuál interních postupů pro OP PI.

²² Pro OP PI to bylo nařízení Rady (ES) č. 1083/2006, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999, a pro OP PIK upravuje povinnost vyhodnocovat operační program nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. 12. 2013.

MPO jako základní zdroj dat pro vyhodnocení operačních programů a jednotlivých programů podpory využívalo ISOP07–13, avšak ve výročních zprávách o realizaci OP PI, které předkládalo každoročně Evropské komisi podle nařízení Rady (ES) č. 1083/2006, byl jako zdroj dat uveden MSC2007. Rozdílnost dat se objevila u vykazování cílových hodnot monitorovacích indikátorů.

Kontrola NKÚ zjistila, že MPO neuvádělo ve výročních zprávách o realizaci OP PI zdroje dat z informačního systému ISOP07–13, což vedlo k odlišnému vykazování cílových hodnot vybraných ukazatelů sledovaných v programu podpory ICT a strategické služby OP PI.

MPO nastavilo u programu podpory *ICT a strategické služby* OP PI závazný ukazatel „investice do majetku“. Ukazatel vykazoval chyby, kterých se dopouštěli příjemci podpory při zadávání údajů o skutečně dosažených hodnotách do ISOP07–13. Agentura CzechInvest nekontrolovala a neověřovala zadané údaje uvedeného ukazatele. U příjemců docházelo k vykazování nereálných hodnot o skutečné výši investic do majetku (dle zjištění NKÚ až tisíckrát vyšších), neboť jejich zveřejněné účetní závěrky prokazovaly, že takto vysoké investice příjemci v období realizace projektu neprováděli ani v rámci celé společnosti. Agentura CzechInvest tak neměla k dispozici spolehlivé a pravdivé údaje.

NKÚ zjistil, že skutečné investice příjemců podpory do majetku se po přepočtu provedeném NKÚ snížily z původně vykázaných 5,38 mld. Kč na 3,29 mld. Kč, tj. o 39 %. Tato chybovost při vykazování ukazatele „investice do majetku“ ztěžuje možnosti MPO vyhodnotit skutečné přínosy OP PI na základě evidovaných údajů.

Monitoringem realizace OP PI a OP PIK a shromažďováním a vyhodnocováním údajů o efektivnosti uvedených programů podpory byly pověřeny Agentura CzechInvest a API. Agentura CzechInvest měla v OP PI povinnost provádět vyhodnocení efektivnosti, kdežto u OP PIK nebyl pro API tento požadavek povinností a měla se řídit instrukcemi Řídicího orgánu. Agentura CzechInvest spojovala vyhodnocení efektivnosti OP PI a programu podpory *ICT a strategické služby* se souhrny z monitorovacích zpráv či statistik z informačního systému ISOP07–13. Požadavek MPO na Agenturu CzechInvest ohledně vyhodnocování efektivnosti OP PI a projektů vycházel z interních předpisů MPO. Agentura CzechInvest v rozporu s interním předpisem nevyhodnocovala efekty vyplývající z podpořených projektů. API vyhodnocovala efektivnost projektů pouze z pohledu čerpání peněžních prostředků poskytnutých příjemcům z programu podpory *ICT a sdílené služby* OP PIK. Efektivnost programu podpory samostatně nevyhodnocovala.

MPO neprovádělo vyhodnocení efektivnosti podpořených projektů. Pro monitorování projektů byly vybrány ukazatele, které neměly přímou vazbu na splnění cíle projektu. MPO a zprostředkující subjekty pouze prováděly sběr údajů pro monitoring projektů a operačních programů, nevyhodnocovaly však efekty plynoucí z realizace projektu ani jeho vliv na podporu konkurenceschopnosti v IT sektoru.

6. Ostatní nedostatky s dopadem na účelnost podpořených projektů

MPO, zprostředkující subjekty i příjemci podpory jsou při realizaci programů a projektů povinni se řídit příslušnými právními předpisy ČR a EU. Porušení právních předpisů mívá často negativní dopad na účelnost, efektivnost a hospodárnost při nakládání s veřejnými prostředky. NKÚ identifikoval taková porušení právních předpisů s dopadem na účelnost některých projektů obou operačních programů.

MPO vybralo a podpořilo projekt č. 2.2 ITS03/216, který po schválených změnách projektu (zrušení jedné ze čtyř etap projektu) nemohl naplnit deklarovaný účel, kterým bylo vybudování opravárenského centra motorů a poskytování služeb v oblasti remotorizace určitého typu letounu. Tento projekt spadal pod oblast tzv. center hightech oprav²³. MPO rovněž proplatilo tomuto příjemci podporu za nákup použitého testovacího letounu, aniž by po něm požadovalo znalecký posudek na cenu pořizovaného letounu, jak vyžadovala *Obecná pravidla způsobilosti výdajů pro OP PI 2007–2013*²⁴.

MPO neprovedlo řádnou administrativní kontrolu předložené žádosti o platbu ani jejích povinných dokladů, čímž došlo k porušení čl. 60 písm. b) nařízení Rady (ES) č. 1083/2006. Proplacená částka na pořízení letounu ve výši 14,4 mil. Kč tak nebyla způsobilým výdajem ve smyslu pravidel poskytování podpory. Tímto postupem vznikla nesrovnalost ve smyslu čl. 2 odst. 7 nařízení Rady (ES) č. 1083/2006.

Příklad č. 6

Projekt s registračním číslem 2.2 ITS03/216 měl za cíl vybudovat přístavbu stávajícího hangáru, vybavit tento prostor přípravky, nástroji a speciálním zařízením pro provádění remotorizace letounů L 410 a přijmout vyškolené pracovníky. Prostřednictvím naplnění těchto cílů měl příjemce rozšířit portfolio služeb pro stávající zákazníky. V průběhu realizace projektu příjemce požádal o zrušení 4. etapy zaměřené na pořízení vnitřního vybavení pro provádění remotorizace. Cíl projektu jako celku však Řídící orgán ponechal beze změn. Podporu krátil pouze za zrušenou 4. etapu, aniž by ověřil vliv změny projektu na naplnění jeho cíle. MPO příjemci za tento projekt proplatilo celkem 31 313 123 Kč.

Další příklady projektů poukazují na neprokázání nezbytnosti pořízených zařízení, jež měla splnit účel projektu. U těchto projektů NKÚ identifikoval riziko nezpůsobilosti výdajů a neúčelného vynaložení peněžních prostředků, protože příjemci neprokázali dostatečně nezbytnost těchto výdajů, a nepostupovali tak v souladu s *Obecnými pravidly způsobilosti výdajů pro OP PI 2007–2013*.

Příklad č. 7

Příjemce realizoval projekt s registračním číslem 2.2 ITS01/096, jehož předmětem bylo vybudování informačního systému pro řízení operativních procesů dodávek ICT služeb. V rámci realizace projektu pořídil příjemce podpory 100 ks manažerských mobilních telefonů Samsung Galaxy S včetně příslušenství a 35 ks notebooků s brašnou – vše v celkové hodnotě 1 531 325 Kč bez DPH. MPO za pořízení těchto položek proplatilo příjemci 612 530 Kč. V příloze podnikatelského záměru byla uvedena pouze blíže nespecifikovaná položka „*nákup PDA Netbook + licence*“. Spisová dokumentace projektu, kterou vedly MPO a Agentura CzechInvest, neobsahovala zdůvodnění potřebnosti a nezbytnosti uvedeného počtu pořizovaných zařízení.

²³ Jedná se o opravárenské centrum provádějící opravárenské činnosti zejména u výpočetní techniky, kancelářských strojů, letadel, navigačních přístrojů apod.

²⁴ Viz příklad č. 5 uvedený na straně 17 tohoto kontrolního závěru.

Příklad č. 8

Příjemce realizoval projekt s registračním číslem 2.2 ITS01/761, jehož cílem bylo vybudování modulárního a částečně mobilního datového centra v oblasti telekomunikací a zpracování dat. Projekt obsahoval položky jako např. mobilní kamera, profesionální dron, digitální zrcadlovka (fotoaparát) v celkové výši 2 559 546 Kč bez DPH. Spisová dokumentace projektu však neobsahovala zdůvodnění účelu jejich pořízení. I přesto MPO proplatilo příjemci výdaje ve výši 1 279 773 Kč za pořízení těchto položek.

Agentura CzechInvest při administraci žádostí o platbu a MPO při vyplácení podpory příjemcům u výše uvedených projektů nepostupovaly v souladu s pravidly pro poskytování podpory. Zejména pak nepožadovaly po příjemci doložení znaleckého posudku, který by stanovil odhadní cenu pořizovaného letounu. U dalších dvou projektů (z kontrolovaného vzorku 15 projektů) po příjemci nepožadovaly zdůvodnění nezbytnosti pořizovaných položek rozpočtu projektu a zároveň se nezabývaly otázkami, zda a jakým způsobem budou tyto položky využity k dosažení cíle projektu. I přes uvedené skutečnosti MPO příjemcům vyplatilo podporu ve výši 33,2 mil. Kč, u které NKÚ vyhodnotil riziko neúčelného vynaložení peněžních prostředků. Z toho v případě pořízení letounu jsou navíc zjištěné skutečnosti spojeny s možným rizikem nezpůsobilosti výdajů programu podpory *ICT a strategické služby*.

Seznam použitých zkratek

Agentura CzechInvest	Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest, Praha
API	Agentura pro podnikání a inovace, Praha
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DPH	daň z přidané hodnoty
EU	Evropská unie
HDP	hrubý domácí produkt
HR	lidské zdroje (z angl. human resources)
ICT	informační a komunikačních technologie
IS	informační systém
IT	informační technologie
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MSP	malé a střední podniky
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
OP PI	operační program <i>Podnikání a inovace</i>
OP PIK	operační program <i>Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost</i>
OP	operační program
Řídicí orgán	Ministerstvo průmyslu a obchodu

Přehled projektů vybraných ke kontrole u příjemců

Operační program	Registrační číslo projektu	Název projektu	Příjemce podpory	Výše vyplacené podpory v Kč (k 30. 4. 2019)
OP PI	CZ.1.03/2.2.00/23.00727	Vývoj nového SW společnosti DESO development, s.r.o.	DESO development, s.r.o.	2 473 879,00
	CZ.1.03/2.2.00/21.00115	Sabris - centra sdílených služeb v oboru informačních systémů	Sabris CZ s.r.o.	26 396 000,00
	CZ.1.03/2.2.00/23.00241	Sabris - rozvoj centra sdílených služeb s výrazným mezinárodním zaměřením	Sabris CZ s.r.o.	50 908 854,00
	CZ.1.03/2.2.00/23.00722	Rozvoj centra sdílených služeb s mezinárodním zaměřením	Sabris CZ s.r.o.	18 642 477,00
OP PIK	CZ.01.4.04/0.0/0.0/15_005/0000672	Vývoj SW společnosti DESO development, s.r.o.	DESO development, s.r.o.	2 236 801,15
	CZ.01.4.04/0.0/0.0/16_076/0009295	Třetí generace TMC ve společnosti DESO development, s.r.o.	DESO development, s.r.o.	0,00*
	CZ.01.4.04/0.0/0.0/16_077/0009282	Provoz centra sdílených služeb Sabris CZ v oboru ICT v letech 2017 - 2020	Sabris CZ s.r.o.	15 175 474,00
	CZ.01.4.04/0.0/0.0/16_076/0009263	Vývoj nových inovativních produktů Sabris CZ v oblasti komunikace a automatizace	Sabris CZ s.r.o.	10 034 359,00

* Podána 1. žádost o platbu, která nebyla ke dni ukončení kontrolní akce proplacena.

Přehled projektů vybraných ke kontrole u MPO, Agentury CzechInvest a API

Operační program	Registrační číslo projektu	Název projektu	Příjemce podpory	Výše vyplacené podpory v Kč (k 30. 4. 2019)
OP PI	CZ.1.03/2.2.00/23.00761	Vybudování datového centra KonekTel	KonekTel, a.s.	100 000 000,00
	CZ.1.03/2.2.00/23.00077	NetSuite Czech Republic Software Development Center	Oracle Czech s.r.o.	99 999 991,00
	CZ.1.03/2.2.00/23.00188	Red Hat Czech Software Development Center	Red Hat Czech s.r.o.	99 999 993,00
	CZ.1.03/2.2.00/23.00365	Strategické služby společnosti Pixmania	PIXMANIA s.r.o.	35 210 550,00
	CZ.1.03/2.2.00/23.00216	Remotorizace letounu L 410 a vybudování opravárenského centra motorů PTW v ČR	AEROSERVIS, s.r.o.	31 313 123,00
	CZ.1.03/2.2.00/23.00251	Integrované centrum	AVG Technologies CZ, s.r.o.	69 154 577,00
	CZ.1.03/2.2.00/23.00776	Datacentrum RONDEL	Vaudeville, s.r.o.	30 321 000,00
	CZ.1.03/2.2.00/23.00888	High Level Concept OCR a vytěžování dat	eMan s.r.o.	8 094 000,00
	CZ.1.03/2.2.00/23.00037	Rozšíření centra strategických služeb II.	IBM Global Services Delivery Center Czech Republic, s.r.o.	99 999 289,00
	CZ.1.03/2.2.00/23.00402	Rozšíření centra strategických služeb III.	IBM Global Services Delivery Center Czech Republic, s.r.o.	100 000 000,00
	CZ.1.03/2.2.00/22.00031	Rozšíření centra strategických služeb	IBM Global Services Delivery Center Czech Republic, s.r.o.	80 000 000,00
	CZ.1.03/2.2.00/22.00108	Lakovací centrum	International Aerospace Coatings Czech Republic a.s.	79 999 000,00
	CZ.1.03/2.2.00/21.00131	Centrum zákaznické podpory Teleperformance	Lion Teleservices CZ, a.s.	29 237 000,00
	CZ.1.03/2.2.00/21.00096	Informační systém pro podporu procesů dodávek ICT služeb	ČD - Telematika a.s.	20 057 660,00

Operační program	Registrační číslo projektu	Název projektu	Příjemce podpory	Výše vyplacené podpory v Kč (k 30. 4. 2019)
	CZ.1.03/2.2.00/22.00049	Portálový publikační systém společnosti INFONAVIGATOR	INFO NAVIGATOR s.r.o.	1 603 638,00
OP PIK	CZ.01.4.04/0.0/0.0/15_005/0001338	Burza času soukromých doktorů a portál pro komunikaci s pacienty	UBK s.r.o.	5 193 893,00
	CZ.01.4.04/0.0/0.0/15_005/0001533	Univerzální workflow systém s napojením na nástroj pro modelování procesů	UBK s.r.o.	6 159 722,00
	CZ.01.4.04/0.0/0.0/15_011/0001425	Výstavba KDC pro Skupinu ČEZ	ČEZ ICT Services, a. s.	100 232 892,99
	CZ.01.4.04/0.0/0.0/15_006/0001153	Vytvoření dohledového centra Visitech	VISITECH a.s.	9 932 848,00
	CZ.01.4.04/0.0/0.0/16_076/0008945	KIWI BASE: Vývoj software ve společnosti Kiwi.com	Kiwi.com s.r.o.	29 882 057,10
	CZ.01.4.04/0.0/0.0/16_076/0009568	Nordic Telecom ICT a sdílené služby	Nordic Telecom s.r.o.	1 872 369,75
	CZ.01.4.04/0.0/0.0/16_077/0009332	Rozšíření Centra sdílených služeb Kiwi.com	Kiwi.com s.r.o.	41 887 463,98
	CZ.01.4.04/0.0/0.0/15_005/0002705	Vývoj systému iPráce spol. Intelligent Markets	Intelligent Markets, a.s.	10 625 015,00
	CZ.01.4.04/0.0/0.0/15_005/0000176	FinPark Moduly 2.0	Principal engineering s.r.o.	17 110 248,00
	CZ.01.4.04/0.0/0.0/15_005/0000134	Univerzální komunikační kanál mezi ekonomickými informačními systémy	K - system.CZ s.r.o.	10 567 274,00
	CZ.01.4.04/0.0/0.0/15_005/0002224	Vývojový tým společnosti Němec & partners	Němec & partners, a.s.	3 072 623,00
	CZ.01.4.04/0.0/0.0/16_078/0009462	ALTO - alternativa pro LTO	Disk Archive s.r.o.	25 151 927,81
Celkem				1 146 678 155,63